

สถาปนิกชุมชน

เป้าหมายของอาชีพ

คือการสร้างพื้นที่ทำงานร่วมกับชุมชนเพื่อพัฒนาที่อยู่อาศัย พัฒนาสภาพแวดล้อมบริเวณชุมชนด้วยแนวคิด ความต้องการ และการลงแรงของคนในชุมชนเอง

สิ่งที่อาชีพนี้ต้องทำ

สภาพการทำงานของอาชีพนี้จะอยู่ในรูปแบบของการลงพื้นที่ ค่อยๆ และประสานงานกับคนในชุมชน เพราะงานที่ทำจะสัมพันธ์กับชุมชนเป็นหลัก โดยการลงพื้นที่ที่จะมีหลากหลายรูปแบบ เช่น การเดินเข้าไปพูดคุยกับชาวบ้าน การประชุมกลุ่มย่อย การจัดเวทีสาธารณะ เป็นต้น

ส่วนขั้นตอนการทำงาน ส่วนใหญ่จะเหมือนกับการทำงานของสถาปนิกโดยทั่วไป เพียงแต่สถาปนิกชุมชนจะมีจุดแตกต่างอยู่ 2 ช่วง คือ ช่วงขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลความต้องการ ซึ่งต้องใช้การลงพื้นที่และวิธีอื่นๆ เพื่อให้เข้าถึงคนในชุมชนมากที่สุด และในช่วงขั้นตอนการออกแบบ โดยสถาปนิกชุมชนจะทำงานร่วมกับคนในชุมชนผ่านกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการออกแบบร่วมกัน เช่น จัดประชุมให้คนในชุมชนมาร่วมวาดรูปหรือปั้นดินน้ำมันเพื่อออกแบบพื้นที่บ้านที่ตนเองต้องการ เป็นต้น

หัวใจสำคัญของอาชีพสถาปนิกชุมชน คือกระบวนการมีส่วนร่วม เพราะเป้าหมายไม่ได้ต้องการให้งานสำเร็จเพียงอย่างเดียว แต่เป็นการช่วยให้ชุมชนเข้มแข็ง สร้างการมีส่วนร่วม สร้างการสื่อสารระหว่างชุมชนผ่านการออกแบบและสร้างสรรค์ผลงานที่เกิดขึ้น

อาชีพที่ต้องทำงานร่วมกัน

อาชีพที่สถาปนิกชุมชนต้องทำงานด้วยจะเปลี่ยนแปลงไปเรื่อยๆ ตามสิ่งที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้พิการทางสายตา วัฒนธรรมชุมชน การจัดการขยะ เรื่องการเกษตร เป็นต้น

สถานที่ทำงาน

บริษัทที่รับงานด้านสถาปนิกชุมชนโดยเฉพาะ ซึ่งปัจจุบันมีเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ นอกจากนี้ยังมีองค์กรภาครัฐที่ทำงานเกี่ยวข้องกับชุมชนและการพัฒนาชุมชน เช่น สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.)

ช่วงเวลาการทำงาน

ขึ้นอยู่กับแต่ละสถานที่ทำงานหากเป็นหน่วยงานรัฐจะมีเวลาเข้าออกงานที่ถูกกำหนดไว้เป็นมาตรฐาน แต่หากเป็นบริษัทเอกชนอาจจะมีการยืดหยุ่นเรื่องการเข้างาน เช่น เข้างานสาย เลิกงานดึก หรือมีการทำงานหรือประชุมในวันเสาร์ อาทิตย์ ซึ่งอาจจะมีการชดเชยวันหยุดในวันจันทร์ เป็นต้น แต่ส่วนใหญ่การทำงานจะมีตารางทำงานในช่วงเย็นของวันธรรมดาหรือทำงานในวันเสาร์อาทิตย์ เพราะคนในชุมชนที่ต้องทำงานด้วยจะเลิกงานในตอนเย็นหรือมีเวลาว่างในวันเสาร์อาทิตย์

ทักษะความสามารถที่ต้องใช้

ควรมีบุคลิกของการให้ความเคารพในตัวผู้อื่น มีทักษะในการรับฟัง เพราะงานของสถาปนิกชุมชนจะไม่ใช่งานที่เข้าไปบอก เข้าไปสอน แต่เป็นงานที่จะต้องสนับสนุนให้คนในชุมชนเห็นศักยภาพของตนเองและเริ่มสร้างการเปลี่ยนแปลงในชุมชนจากตัวพวกเขาเอง

สำหรับทักษะหรือความสามารถที่ต้องมีเป็นพื้นฐาน คือทักษะพื้นฐานของสถาปนิก (การจัดการการออกแบบ การคิดวิเคราะห์เป็นขั้นตอน ฯลฯ) และทักษะในการพูด การฟัง การสังเกต ที่ต้องใช้ในการลงพื้นที่ชุมชน

คุณค่าของอาชีพ

คือการได้เห็นชุมชนและสิ่งแวดล้อมในบริเวณนั้นๆ เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ซึ่งไม่ได้มีความหมายเพียงแค่ความสวยงามแต่หมายถึงวิถีชีวิตและความสัมพันธ์ที่ดีของคนในพื้นที่นั้นๆ

ช่องทางศึกษาความรู้เพิ่มเติม

สำหรับแหล่งข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับอาชีพสถาปนิกชุมชนในประเทศไทยอาจจะมีไม่มาก แต่สามารถหาข้อมูลเพิ่มเติมได้จากหนังสือ “สถาปนิก ชุมชน คน สถาปัตยกรรม” และหากอยากรู้จักกับอาชีพนี้จริงๆ ให้ติดต่อขอเข้ามานั่งพูดคุยหรือลงพื้นที่ทำงานจริงได้

ส่วนข้อมูลจากต่างประเทศสามารถหาได้จากเว็บไซต์ community architects network ซึ่งเป็นเว็บไซต์รวบรวมผลงานของสถาปนิกชุมชนในระดับทวีปเอเชีย หรือเว็บไซต์ urban think tank ซึ่งเป็นอีกหนึ่งเว็บไซต์ที่รวบรวมผลงานจากหลากหลายประเทศ

ธุรกิจเพื่อสังคม a-chieve “อาชีพที่ใช้ ชีวิตที่ซอ”

a-chieve คือ ธุรกิจเพื่อสังคมที่ต้องการทำให้นักเรียนมัธยมทั่วประเทศที่ยังค้นหาตัวเองไม่เจอ มีชีวิตคิดในการค้นพบเป้าหมายชีวิตของตนเอง โดยสามารถเลือกเส้นทางการศึกษาและอาชีพที่ตนเองรักได้อย่างมั่นใจ เพื่อสร้างสังคมที่ทุกคนได้พบและทำในสิ่งที่รัก

อ่านข้อมูลอาชีพอื่นๆ กว่าอีก 100 อาชีพ
เพิ่มเติม

www.a-chieve.org

ติดต่อเรา

087-610-2391(5น)

a-chieve